

Kärsäkäs

SUOMEN MINIPOSSUYHDISTYS RY:N JÄSENJULKAISU 2/2021

Haastattelussa:

TERTTU s. 4

SAKARI HIETALA s. 8

Sikatohtori:

**HALUATKO
KASVATTAJAKSI?** s. 6

Suomen Minipossuyhdistys ry on perustettu v.1997, mutta yhdistys oli aktiivivuosien jälkeen melkein yli kymmenen vuoden ajan hiljainen, kunnes hallitus uusittiin v. 2013. Minipossuyhdistyksen hallituksen jäsenet ovat joko kasvattajia, tai muutoin aktiivisia possuharrastajia. Olemme yhdistyksenä sitoutuneet lisäämään tietoutta minipossusta lajina ja valmiita antamaan parhaan kykymme mukaista informaatiota minipossusta kotieläimenä.

Hallituksen kokoonpano ja vastualueet 2021

Puheenjohtaja Marjo Saarimaa
(Myös sijoitus- ja sijaiskotiasiat)
marjo.saarimaa@gmail.com

Varapuheenjohtaja ja tiedottaja
Heli Hannula
hannula.heli@gmail.com

Sihteeri Jenni Nieminen
jenni.ma.nieminen@gmail.com

Jäsenrekisterin ylläpitäjä
(jäsenasiat ja minipossurekisterivastaava)
Janita Horppu
janita.horppu@hotmail.com

Taloudenhoitaja Maikki Haapalahti
suomenminipossuyhdistys@gmail.com

Markkinointi Minna Hölttä
(Myös webmaster)
minna.holtta@hyvaihme.com

Jäsenjulkaisu Kärsäkäs
Minna Hölttä ja
Katja Leppänen rosefield@luukku.com

Yhteystilausvastaava Elina Hänninen
hanninen1983ster@gmail.com

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Puheenjohtaja röhkii.....	3
Suomen vanhin minipossu Terttu.....	4
Sikatohtori: Haluatko kasvattajaksi?.....	6
Haastattelussa Zachary Hietala.....	8

KÄRSÄKIRJASTO LAINATTAVISSA!

Kärsäkirjasto on postipaketillinen possuaiheista luettavaa, jonka saat yhdistyksen jäsenenä kotiisi lainaan kuukauden ajaksi. Lukemisen jälkeen postitat vain kirjaston seuraavalle lukijalle (postimaksu netistä 5,90 euroa). Paketti kulkee näppärässä kankaisessa postipussissa, jonka eteenpäin lähettäminen on helppoa. Tällä hetkellä paketista löytyy myös pussillinen tyhjiä korvamerkkejä, joista voit tarvittaessa napata possullesi oman.

Miten?

1. Ilmoita halukkuudestasi lainata kärsäkirjasto sähköpostitse marjo.saarimaa(at)gmail.com. Tämän jälkeen saat lisäohjeet.
2. Kun saat kirjaston itsellesi, tarkista sen kunto ja ilmoita mahdollisista epäkohdista taholle, jolta olet toimintaohjeet saanut.
3. Kirjaston mukana saat tiedon, mihin osoitteeseen lähettät paketin laina-ajan jälkeen.
4. Jos kirjastolle ei ole varauksia, laina-aika voi olla pitempikin kuin yksi kuukausi.

Kirjojen esittelyt täällä:

<https://www.minipossuyhdistys.fi/yhdistys/karsakirjasto/>

PUHEENJOHTAJA RÖHKII

Hei kaikille ja mukavaa syksyn alkua. Olemme saaneet ilahduttavasti todistaa erittäin hedelmällistä yhteistyötä eri alan osaajien kanssa, tässä meidän tilanteessamme tarkoitan nyt minipossuharrastajia ja ammattimuusikkoa. Moni on varmasti bongannut yhdistyksen sosiaalisesta mediasta sekä jäsenpostista minipossuyhdistyksen teemabiisin, jonka yhdistykselle teki ja lahjoitti muusikko zachary hietala. Zachary on monille tuttu tarot- yhtyeestä, mutta hänellä itselläänkin on vaimonsa kanssa ollut jo pitkään minipossuja ylimääräinen ja tästä pois lemmikinä. On suurenmoista, että näin kiireisellä ja kuuluisalla ihmisellä oli aikaa lähteä yhteistyöhön yhdistyksemme kanssa ja vieläpä ihan hyväntekeväisyyspohjalta. Zachary teki myös kaikki editoinnit videoon, joten kyse oli hyvin suuresta työmäärästä. Tästä kaikesta kiitoksena zachary nina- vaimoineen sai ikuisen jäsenyyden minipossuyhdistykseen. Väliviiva iso kiitos myös kaikille minipossuharrastajille, jotka lähettivät videonsa käyttöömme.

Monella possulla on nyt varmasti masut täynnä omenoita, kun elämme sadonkorjuun aikaa. Ihan pian saamme myös taas ihailtavaksi uunituoreen possujen nimipäiväkalenterin.

Sitä odotellessa toivottelen kaikille lukijoille sikamaisen mukavia syyspäiviä, Marjo

TUE TOIMINTAAMME JA OSTA TUOTTEITA!

Kassi 7 €
Minisäästöpossu 5 €
Runokirja 15 €

Tilaukset: marjo.saarimaa@gmail.com
Hintaan lisätään postitusmaksu.

SUOMEN VANHIN MINIPOSSU

TERTTU

Muistatko Terttu, minä vuonna olet syntynyt?

Palveluskuntani papereissa synyntävuodekseni on merkattuna 1.1.2000, mutta saatoinkin putkahtaa maailmaan jo vuonna 1999. En oikein ole varma, milloin olisi syytä juhliä, asiakirjojen tarkempi tutkiminen on hieman kesken. Suvustani minulla ei ole tietoa.

Taidat olla Suomen iäkkäin minipossu tällä hetkellä?

Tässä asiassa on tutkimustyö meillä hieman kesken. Maailman vanhin minipossu eli 23 vuotta ja 7 kuukautta. Jospa tässä pari vuotta vielä jaksaisi porskuttaa, niin olisin todennäköisesti maailman vanhin minisika.

Kertoisitko elämäntarinasi, missä olet syntynyt ja elämäsi viettänyt ja kuinka löysit 4H-yhdistyksen luo tiesi?

Elämässäni minulla on ollut kaksi omistajaa. Ensimmäisestä omistajasta minulla ei ole muistikuvia. Minut otettiin lahteen kerrostaloon lemmikiksi, jossa ensimmäinen pois omistajani aina heitti päälleni peiton, jotta olisin hiljaa. Asunnossa tapahtui pahoja asioita ja ne ihmiset päätyivätkin sitten vankilaan. Tämän vuoksi minulle etsittiin kiireellistä huostaanottoa paikkaa ja tuossa vaiheessa lähellä asuntoani sijaitseva vuonna 1996 aloittanut Lahden 4H-yhdistyksen pyörittämä Yli-Marolan 4h kotieläinpiha. Vuonna 2000 minut kannettiin kotieläinpihalle, sillä jalkani eivät oikein toimineet. Palveluskuntani opetti minut kävelemään liinojen avulla ja sen jälkeen olenkin ollut virtaa

täynnä. Peitto seuraa minua joka paikkaan enkä suostu nukkumaan ilman sitä. Pehmonallen on myös aina oltava vierelläni. Minun seikkailuistani ympäri lahtea, on satoja tarinoita.

Minusta oli kiva käydä tervehtimässä mm. Hennalan kasarmin sotilaita sekä rautatieasemalle saapuvia matkailijoita. Palveluskuntani on kyllä joutunut juoksemaan perässäni vuosien varrella. Vuonna 2017 jäin eläkkeelle kotieläinpihan töistä. Asiaan vaikuttivat myös tuolloin meille sioille asetetut ulkoilumääräykset. Tällä hetkellä majailen Hakamaan tilalla Nastolassa, jossa 4H-yhdistyksen palveluskunta käy tekemässä minulle tarvittavat hoitotoimenpiteet, kuten sorkkien hoidon. Tykkään asua täällä ja koen olevani tärkeässä tehtävässä edelleen.

Onko korkea ikä tuonut sinulle jotain haasteita?

Näköni ja kuuloni olen menettänyt jo muutama vuosi taaksepäin. Toisessa lonkassani on ollut vaivaa jo pitkään ja olemmekin miettineet mahdollista tekniavälikäyttöä siihen. Kiirehän tässä ei enää mihinkään ole, enkä ole aktiivisesti lenkkeillyt enää vuosiin. Ulkoilmasta en ole oikein koskaan tykännyt, jos ei aurinko paista.

Olen kuullut, että sinulla on ollut monta aviomiestä elämäsi aikana? Muistatko heidän nimiään ja onko sinulla vielä haku päällä miesten suhteen?

Onhan niitä miehiä ollut...Pekko, Pekoni ja Ossi, ja mitä näitä nyt oli. Olen kyllä enemmän tykästynyt nautoihin ja hevosiin, en ole oikein koskaan ymmärtänyt

lajitovereitani. En ole myöskään ikinä tykännyt mudasta tai ulkoilmasta sen kummemmin, kylmät kelit ovat minulle kauhistus.

Mikä on lempiruokasi?

Syön innolla kaikkia mahdollisia herkkuja! Vihreälle teelle olen allerginen. Kaikki muu ruoka on herkkuaani, paitsi salaattit jätän viimeiseksi. Pullasta menen villiksi. Koko elämäni olen ollut painonvartijoissa.

Onko jotain muuta mitä haluaisit kertoa minipossufaneille?

Minulle on jo kymmenen vuotta hoettu, että olen vanha ja olisi varmaan parempi tehdä eutanasia. Onneksi jääräpäinen palvelusväkeni on ymmärtänyt ettei lonkkakikipuni ole elämäni este. Suurimman osan elämästäni olen viettänyt ilman lajitovereiden seuraa, kun niin moni on ehtinyt menehtyä rinnaltani, en ole kokenut sen kuitenkaan olevan mikään ongelma. Viisas ja äkäinen olen aina ollut, sen varmasti minun palveluskuntani muistaa jo pitkältä ajalta. Osaan istua pyydettyessä ja tunnistan vuosien jälkeenkin palvelusväkeni. Toivotan pitkää ikää kaikille!

SIKATOHTORI:

Haluatko kasvattajaksi?

Olemme olleet jo pitkään tilanteessa, jossa kodinvaihtajien määrä on ollut suuri. Kuitenkin olisi tärkeää säilyttää mahdollisimman terve jalostus- sekä minipossukanta suomessa, joten onkin toivottavaa, että jokainen nuorehkon emakon ja leikkaamattoman karjun omistaja harkitsee, olisiko oma kärsäkäs luonteeltaan, terveydeltään ja rakenteeltaan sopiva yksilö jalostukseen? Yhdistys auttaa mielellään eteenpäin, mutta tässä pikaopas kasvatukseen. Huomattavaa on, että pahnueiden kasvatuksen tulisi pohjautua kysyntään.

ASTUTUS:

- Hyvien kotien hankinta mieluiten etukäteen
- Emakon ikä noin 1,5-8 vuotta
- Rokotukset (sikaruusu, parvo) kuntoon ennen astutusta
- Sisäloishäätö ennen astutusta
- Emakko karjun luokse pari päivää ennen kiimaa, yhteen kun seisovassa kiimassa

- Astuminen kestää n. 5-15, mutta jopa 30 min, toistuu parin päivän aikana useasti

TIINEYS

- 3 kk, 3 vko ja 3 pv, vastaten n. 106-114 päivää
- Mahdollisimman stressitöntä elämää ja tulevaan porsimiseen tulee valmistautua hyvin emakon terveydenhuollolla, laadukkaalla ruokinnalla, kuntoluokka sopivana (3,5-4) pitämällä, porsimispaikka valmistelemalla ja hätätilanteisiin valmistautumalla

- Ultraus halutessa 4 vko kohdalla
- Koli-rokotus halutessa
- Sisäloishäätö 2–3 viikkoa ennen porsimista
- Tarvittaessa ulkoloishäätö kapia vastaan ivermektiinillä 2 kertaa 2 viikon välein ennen porsimista, jos ei aiemmin häädetty
- Ruokinnan lisäys vasta lopputiineydestä, kuitua reilusti ummetuksen ehkäisemiseen
- Pesänrakennus pari päivää ennen ja maidon erityisnoin vuorokausi ennen synnytystä

SYNNYTYS

- Seuraa. Puutu vain, jos ongelmia ilmenee
- Avautumisvaihe 8–24 h (limaista vuotoa, pissaaminen ja ulostus toistuvasti), ponnistusvaihe (vesien tulo, alle 2 h kuluttua porsaat ulos noin 15–30 min välein, kestää noin 3–4, mutta jopa yli 10 h), lopuksi emakko nousee syömään ja rauhoittuu imettämään
- Jälkeiset ulos, hankala seurata, emakko voi syödä
- Yleensä 5–10, mutta jopa yli 15 porsaan pahnue
- Porsaat painavat n. 200–500 g, silmät auki, liikkuvat itse, maistelevat kaikkea ja ovat sisäsiistejä
- Riittävä lämpö (lämpölamppu!) ja ternimaidon saaminen tärkeintä
- Napojen tarkastus ja desinfiointi

IMETYS

- Emakon syömistä, juomista ja yleisvointia tulee tarkkailla jatkuvasti
- Emakon energiantarve moninkertaistuu: runsaasti energiaa ja proteiinia ja etenkin lysiniä. Lähtökohtaisesti imettävä emakko ja kasvavat porsaat saavat syödä niin paljon kuin haluavat

PORSAIDEN HOITO

- Rautalisä
- Ei hampaiden hiontaa! (kiellettyä rutiinina)
- Kiinteää ruokaa vähitellen
- Sisäloislääkitys emakolle ja porsaille 2–3, 5 ja 7 viikon ikäisinä
- Eläinlääkärintarkastus, mikrosirutus
- Karjuporsaiden kastroinnit eläinlääkärillä n. 4–6 vko iässä
- Vieroitus lain mukaan aikaisintaan 4 (3 ryhmässä, luomussa 6) viikon iässä, käytännössä minipossuilla suositus vieroittaa 7–8 vko ja luovuttaa 8–9 vko iässä

UUSIIN KOTEIHIN

- Ruokaviraston sikarekisteriin ilmoitukset ja uusien omistajien ohjeistus näistä
- Minipossuyhdistyksen rekisteri
- Hoito-ohjeet
- Kirjalliset sopimukset porsaiden kaupasta
- Yhteydenpito porsaiden ostajiin

Teksti: Jenni Nieminen, eläinlääkäri

HAASTATTELUSSA

Sakari Hietala

Teit juuri mitä mainioimman rock-kipaleen minipossuista – valtavan iso kiitos siitä! Mikä sai sinut lähtemään projektiin ja kuinka projekti eteni?

Itse olen ollut nuoriso-ohjaajana Kuopion kaupungilla jo kohta 30 vuotta ja pyörityn Kuopio Rock Academy -projektia tuottajan ja valmentajan ominaisuudessa, jatkaen töitäni eläkeikään asti. Hope so?

Soittaminen on niin verissä, etten sitä lopeta ikinä.

Minusta oli äärimmäisen hienoa, kun Marjo Saarimaa pyysi minulta Suomen Minipossuyhdistykselle teemaa tai biisiä ja sain aika helposti sen säveltämisen sekä kaiken muun siihen liittyvän sovitettua työkuvioideni.

Minulla olikin ollut ajatus saada joitain KRA:n soittajista studioon tekemään musiikkia ammattilaisten kanssa, mutta en ollut löytänyt siihen vielä ratkaisua, ennen kuin Marjo otti minuun yhteyttä.

Samalla sain hyvän syyn säveltää biisin ja soitattaa KRA poikia ko. viisuun. Haaste olikin pojille hyvä juttu ja he suoriutuivat vallan mainiosti haasteesta.

Sävellyksen rytmiikan ja rakenteen halusin olevan sopivan letkeä, niin kuin minipossutkin ovat. Ei liian nopea, eikä hidas, ei liian rankkaa rockia, mutta särmiä pitää löytyä.

Idea kotivideoista tuli saman tien ja se vielä kristallisoi ajatuksen biisin kokonaisuudesta, miten rock ja raskas sen tulisi olla. Kyseessä ovat kuitenkin on possut ja ne eivät kevyimmilläänkään ole popmusiikkia.

Olen todella tyytyväinen biisin lopulliseen muotoon ja hienosti pelaa yhteen videon kanssa.

Videolla jäi hieman harmittamaan, kun en millään saanut kaikilta haluamiltani omistajilta videoita, enkä pystynyt edes kaikkia videoita sovittamaan 5 minuuttiin.

Mutta olen käytettävissä jatkossakin minipossuihin ja varsinkin sisäpossuihin liittyvissä asioissa antamassa neuvoja yli 10 vuoden kokemuksella.

Sinut tunnetaan muusikkona, mutta olet myös minipossuharrastaja. Mikä innosti minipossujen pariin?

Tämä on melko pitkä stoori.

Kun hautasin parikymmentä vuotta sitten edellisen dogin, niin päätin etten enää pysty hautaamaan yhtään koiraa.

Kuitenkin kun aloin seurustelemaan nykyisen vaimoni Ninan kanssa, niin hän toi mukanaan perheeseen kissan ja oli kovasti sitä mieltä, että koirakin pitäisi ottaa taloon. Kieltäydyin.

Muutaman vuoden päästä hän esittikin ihme ehdotuksen. Otettaiskos minipossu?

Itselläni ei ollut juurikaan käsitystä kyseisistä eläimistä ja ihmettelin mistä moinen ajatus? Nina oli vuoden verran ottanut selvää possuista ja ollut netin kautta yhteydessä Britteihin jollekin kasvattajalle nimeltä Jane.

Hän ei myynyt minejä muualle kuin omille saarilleen ja oli neuvonut ottamaan yhteyttä Eestin kasvattajiin ja mielestään suomessakin on joitain kasvattajia.

No suostuin ihan uteliasuudesta tutkimaan asiaa ja

Kuuntele minipossubiisi verkossa
<https://youtu.be/Jl00v4Hyzcs>

pian oltiin Mikkelissä Villa Laurilalla maksamassa pienestä ministä, jolle annettiin nimeksi Nova.

Huikkea eka vuosi minin kanssa ja kissakaan ei juuri ottanut stressiä uudesta tulokkaasta. Nova oli siinä hieno possu, että tykkäsi jopa kovissa pakkasissa liikkua pihalla aidatusti. Tämä oli siis noin kymmenen vuotta sitten, ennen kuin sikarutto laati tiukat ulkoilurajoitukset.

Kesäkuussa 2013 Nova oli vuosi ja seitsemän kuukautta, kun jotenkin hajotti toisen etusorkkansa pihakivetykseen ja oli myös meidän kokemattomuuttamme, että sorkat olivat liian pitkät, sisäpossuilla kun ei sorkat kulu vähäisellä ulkoilulla.

Etsittiin Kuopion alueelta eläinlääkärinä, joka voisi rauhoittaa possun ja hoitaa sorkat. Niitä ei siihen aikaan löytynyt ja ei ikävä kyllä löydy vielä, lähin taitaa olla jossain Siilinjärvellä ja Lapinlahdella kymmenien kilometrien päässä.

No saatiin maatalaouseläinlääkäri Riistavedeltä käymään ja hän sanoi ensimmäiseksi, että kun rauhoitan eläimen, on 50/50 että kuoleeko vai ei. Lähti

epäonnistuneen rauhoituksen ja väkivaltaisen sorkkien hiomisen jälkeen pois, jättäen possun makamaan omiin ulosteisiinsa ja se kuoli. Syy tähän oli liian vähäinen rauhoitus ja sikashokki, sydän pysähtyi. Olimme aivan rikki.

Tein Facebookin statementin epäammattimaisesta eläinlääkärin toiminnasta ja Vihdistä monien vihaama Ranch Dunkel otti meihin yhteyttä välittömästi, tarjoten uutta possua taloon muutaman kuukauden sisällä.

Otimme tarjouksen vastaa surussa ja haimmekin elokuussa 2013 uuden minin taloon, jolle annettiin nimeksi Nexus.

Nexus täytti juuri äsken 8 vuotta ja on mitä parhaimmassa kunnossa, vaikka onkin aivan erilainen luonne kuin Novalla oli, eli ei tykkää juurikaan ulkoilusta, puhumattakaan talvesta.

Meidän kissamme oli jo 20 vuotta vanha ja viimeisillään, joten suostuin Ninan pyynnöstä ottamaan doginkin taloon ja meille tuli possun kaveriksi Cockerspanieli Stella.

Millainen sika kotoa löytyy ja mitkä ovat lemmikin rakkaimmat ja raskaimmat ominaisuudet?

Nova sekä Nexus, molemmat ovat osanneet sisäposuina rikkoa paikkoja, varsinkin nuorempina. Samoin on tehnyt Stellakin. Kaikkea pitää nakertaa ja järsiä.

Nexus ei ole vuosiin särkenyt mitään talossa ja hänellä on vaikka minkälaisia aktivointileluja, omat lakanat, peitot joita saa silputa mielensä mukaan. On iso tonkimislaari, jossa kiviä, mitä vieritellä, kun sinne sekaan heitellään kaikkea mukavaa purtavaa, on aktivointimattoa, jne.

Kaveri on myös 90 % sisäsiisti ja tällä tarkoitan sitä, että aina hän menee tarpeilleen omaan pisu/pasulaarille, missä on imumatto pohjalta ja se on helppo pistää koneeseen pesuun.

Eläimestä kun on kyse, niin välillä ollaan laarilla, mut tavara ei osu siihen, minne pitäisi.

Possu kun on leikkokarju, niin ihan Ninan possu hän on. Rakastaa nukkuvaaimon vieressä ja mulle örisee, kun tulen punkkaan, no onneksi antaa mulle tilaa. Olen kuitenkin se isompi possu talossa - Nexus painanee noin 80 kiloa ja minä olen yli 90 kiloinen.

Hienosti tulevat possu ja dogi toimeen, kunhan on ihmisen valvova silmä paikalla. Jos minä ja Nina poistutaan talosta, kavereiden välille jää lemmikkieläinportti, joka ei ole helposti rikottavissa, kun sen on kaverini tehnyt oikeasta puusta ja on asetettu portaikkoon niin ettei possu menisi siitä muutenkaan.

Hankalinta possun kanssa on se, että hän ei anna pestä hampaitaan kovin helposti ja suihkussa pitää huuata kuin tapettaisi. Muuten normaalit naamanpesut ja sorkkien hoitamiset ollaan opeteltu tämän possun

kanssa alusta pitäen ja totutettu hänet niihin toimenpiteisiin. Tosin torahampaiden lyhentäminen on tehtävä salassa, eli nukkuessa ja olemme harkinneet erään tutun kautta saatavaa possuihin erikoistuneen eläinlääkärin kutsumista tekemään rauhoituksessa lopulliset viimeistelyt. On vaan niin elävästi mielessä se edellinen kuolema, niin hieman pelottaa.

Sanotaan, että lemmikki ja omistaja muistuttavat ajan saatossa toisiaan - mitä omia piirteitäsi löydät omasta lemmikistäsi vai löydätkö?

Jos possu on Ninan possu ja dogi on minun dogi, noin kärjistetysti, kuitenkin sika sian tuntee ja me Nexun kanssa ollaan ihan samiksii, niin kuin kuvista näkee.

Iän myötä molemmat on muututtu hieman ärtsyiksi ukkeleiksi, mutta melko lutusia ollaan. Kaveri tiputtaa karvansa vuoden välein, minä kun vuosia tulee lisää.

Naamat alkavat olla saman näköisiä.

Mitä kuuluu miehen ja possun tulevaisuuden suunnitelmiin?

Toivottavasti Nexus ja Stella elävät pitkän elämän - nythän molemmat ovat 8 ikäisiä ja ainakin molemmat ovat vielä fyysisesti terveitä ja hyvässä kunnossa. Toivottavasta vielä vuosia! Nexus ei ole sairastanut koko elämänsä aikana kertaakaan. Dogilla on pieniä iho-ongelmia kilpirauhasen vajaatoiminnasta johtuen. Muuten molemmat hölmöt ovat ihan elämässä kunnossa.

Sakari Hietala Kuopiossa 7.9.2021

**Ei elämä ole
niin vakavaa!**

**Riittää kun on ruokaa ja
lajinmukaiset olot.**

**RYHDY POSSUN
PELASTAJAKSI!**

Joka vuosi uudelleensijoitamme
useita kymmeniä minipossuja.

SINÄ VOIT AUTTAA!

Ryhdy sijoituskodiksi

VASTUULLISEMMAN porsastelun puolesta!

Katso lisätietoja ja tutustu toimintaamme:

www.minipossuyhdistys.fi

